

KAJECIK ŻACZKA

Gazetka SP 2 im. K. K. Baczyńskiego

luty/kwiecień 2024

Wydanie specjalne- świąteczne

W tym numerze:

- Tradycje i obrzędy
- Co słyhać pod ławą?
- Śladami mistrzów.
- Palce lizać.

Wszystko kwitnie w koło

Wiosna – cieplejszy wieje wiatr
Wiosna – znów nam ubyło lat
Wiosna – wiosna w koło, rozkwitłych bzy
Śpiewa – skowronek nad nami
Drzewa – strzeliły pakami
Wszystko – kwitnie w koło i ja i ty
Ktoś na niebie owce wypasa, hej
Nawet w bramie pan Walenty stróż
Puszcza wiosną pierwsze pędy już
Portret dziadzia rankiem wyszedł z ram
I na spacer poszedł sobie sam
Nie przeszkadza tytuł, wiek i płeć
By zieloną wiosną w głowie mieć

A.Zieliński, M. Bobrowski

Parę ważnych dat:

- Ferie wiosenne/świąteczne 28marca -2 kwietnia

Aby Zmartwychwstały Chrystus
obudził w nas to, co jest jeszcze uśpione,
ożywił to, co już jest martwe;
niech światło Jego słowa
prowadzi nas przez życie
do wieczności ...

Z najlepszymi życzeniami zdrowych
i pogodnych Świąt Wielkanocnych
życzy redakcja gazetki

Tradycje i obrzędy

Marzan(n)a, Mora, Morana, Morena, Marena, Śmirtka, Śmierć, Śmiercicha- słowiańska bogini symbolizująca zimę i śmierć, przez część badaczy uważana za demona. Śmierć Marzanny, wraz z końcem zimy przeciwstawia ją symbolizującemu wiosnę Jaryle, który rodził się wraz z nadejściem wiosny.

Marzanna to również nazwa kukły przedstawiającej boginię, którą w rytualny sposób palono bądź topiono w czasie wiosennego święta Jarego, aby przywołać wiosnę. Zwyczaj ten, zakorzeniony w pogańskich obrzędach ofiarnych, miał zapewnić urodzaj w nadchodzącym roku. Wierzono, że zabicie postaci przedstawiającej boginię śmierci spowoduje jednocześnie usunięcie wywołanych przez nią efektów (zimy) i nadejście wiosny.

Kukłę wykonywano ze słomy, owijano białym płótnem, zdobiono wstążkami i koralami. Tradycja nakazywała, aby dziecięcy orszak z Marzanną i zielonymi gałązkami jałowca w dłoniach, obszedł wszystkie domy we wsi. Po drodze podtapiano marzannę w każdej wodzie, jaka się nadarzyła. Wieczorem kukłę przejmowała młodzież. W świetle zapalonych gałązek jałowca wyprowadzono marzannę ze wsi, podpalono i wrzucono do wody. Z topieniem Marzanny, również obecnie, związane są różne przesady: nie wolno dotknąć pływającej w wodzie kukły, bo grozi to uschnięciem ręki, obejrzenie się za siebie w drodze powrotnej może spowodować chorobę, a potknięcie i upadek – śmierć w ciągu najbliższego roku.

Wielkanoc

Wielki Tydzień zaczyna się Niedzielą Palmową (kiedyś nazywano ją kwietną, wierzbną). Palemki – różgi wierzbowe, gałązki bukszpanu, malin, porzeczek – ozdabiano kwiatkami, mchem, ziołami, kolorowymi piórkami. Po poświęceniu palemki biło się nią lekko domowników, by zapewnić im szczęście na cały rok. Połknięcie jednej poświęconej bazi wróżyło zdrowie i bogactwo. Zatknięte za obraz lub włożone do wazonów palemki chroniły mieszkanie przed nieszczęściem i złośliwością sąsiadów.

Przed Wielkanocą robimy wielkie świąteczne porządki nie tylko po to, by mieszkanie lśniło czystością. Mają one także symboliczne znaczenie – wymiatamy z mieszkania zimę, a wraz z nią wszelkie zło i choroby. Kolejnym ważnym dniem Wielkiego Tygodnia jest Wielka Środa. Młodzież zwłaszcza chłopcy, topili tego dnia Judasza. Ze słomy i starych ubrań robiono wielką kukłę, którą następnie wleczono na łańcuchach po całej okolicy. Przy drodze ustawiali się gapie, którzy okładali kukłę kijami. Na koniec wrzucano „zdrajcę” do stawu lub bagnienka. Wymierzanej w ten sposób sprawiedliwości stawało się zadość.

Ostatnie dwa dni postu były wielkim przygotowaniem do święta. W te dni robiono „pogrzeb żuru” - potrawy spożywczej przez cały post,

kiedy więc zbliżał się czas radości i zabawy sagany żuru wylewano na ziemię.

Wielka Sobota była czasem radosnego oczekiwania. Koniecznie należało tego dnia poświęcić koszyczek z jedzeniem. W nim zaś nie mogło zabraknąć baranka (symbolu Chrystusa Zmartwychwstałego) mięsa i wędlin (na znak, kończącego się postu).

Święcono też chrzan – bo, gorycz męki Pańskiej i śmierci została zwyciężona przez „słodycz zmartwychwstania”, masło – oznakę dobrobytu – i jajka – symbol narodzenia. Święconkę jadło się

następnego dnia, po rezurekcji. Tego dnia święcono też wodę.

Uwaga dziewczyny, - jeżeli w Wielką Sobotę obmyjecie twarz w wodzie, w której gotowały się jajka na święconkę, to znikną piegi i inne mankamenty urody!

W **Wielką Niedzielę** poranny Huk petard i dźwięk dzwonów miał obudzić śpiących w Tatrach rycerzy, poruszyć zatwardziałe serca skąpców i złośliwych sąsiadów. Po rezurekcji zasiadano do świątecznego śniadania. Najpierw dzielono się jajkiem. Potem przystępowano do reszty posiłku. Na stole nie mogło zabraknąć baby wielkanocnej i dziada, czyli mazurka.

Lany Poniedziałek, śmigus-dyngus, święto lejka – to zabawa, która doskonale znamy. Oblewać można było wszystkich i wszędzie. Zmoczone tego dnia panny miały większe szanse na zamążpójście, a jeśli któraś się obraziła- to nieprędko znalazła męża. Od oblewania wykupić się można było pisanką, stad każda panna starała się, by jej kraszanka była

najpiękniejsza. Chłopak, wręczając tego dnia pannie pisanekę, dawał jej do zrozumienia, że mu się podoba.

Wyrazem wielkanocnej radości rodziny może być, po zakończeniu śniadania, wspólna zabawa – zwana szukaniem zajaczka, czyli małej niespodzianki dla każdego.

Wielkanocne jajo jest symbolem życia i odrodzenia. Tradycja pisanek i dzielenia się święconym jajkiem sięga daleko w przeszłość. Już starożytni Persowie wiosną darowali swoim bliskim czerwono barwione jaja. Zwyczaj ten przyjęli od nich Grecy i Rzymianie. Rumuńskie przysłowie ludowe mówi: „Jeśli my, chrześcijanie zaprzestaniemy barwienia jaj na czerwono, wówczas nastąpi koniec świata”. Czerwone pisanki mają ponoć moc magiczną i odpędzają złe uroki, są także symbolem serca i miłości. Jajko jest formą najbardziej doskonałą, zawierającą wszystkie konieczne dla odżywienia organizmu składniki: białko, tłuszcz, sole mineralne i witaminy. Ma około 100 kalorii.

Wesołych Świąt

Palce lizać

Babka wielkanocna

Składniki: ½ paczki margaryny, 10 dkg rodzynek, 8 łyżek oleju, 5 łyżek adwokata (może być inny alkohol), 1 szklanka cukru, 3 jajka, cukier waniliowy, 1 szklanka maki, 1 łyżka proszku do pieczenia, 1 łyżka wody.

Opis: Wymieszać margarynę z adwokatem, cukrem kryształem i waniliowym oraz wodą i gotować 10 minut na małym ogniu. Ostudzić i wymieszać z żółtkami. Połączyć masę z mąką i proszkiem. Dodać pianę i rodzyнки, i wymieszać. Piec około 45-50 minut.

Pasztet

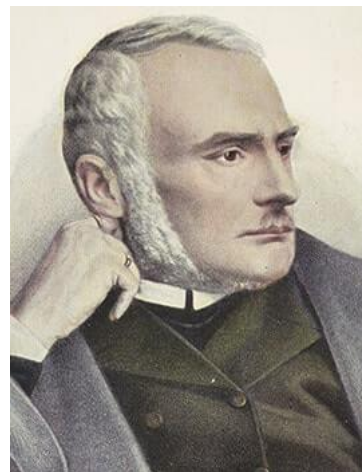
Składniki: 1 kg wołowiny – pręga, może być wołowina z kością, ¾ łopatki, 25 g ad podgardla, 20-25 dag wątróbki może być z kurczaka albo wołowa lub wieprzowa.

Opis: mięso pokroić w kostkę (oprócz wątróbki) i dusić z odrobiną wody bez tłuszczu, dodać ziele angielskie (4-5 ziarenek) pieprz, liść laurowy – 2 szt. Pietruszkę 1 korzeń, kawałek selera, 1 cebulę cała, 1 marchewkę i ¼ bułki wrocławskiej wszystko (mięso, włoszczyznę, bułkę) dusić do miękkości. Na 10-15 minut przed końcem duszenia dodać wątróbkę. Jak wystygnie zmielić wszystko dwa razy. Nie wylewać tego sosu, co powstaje z duszenia mięsa, bo jak po wyrobieniu farsz będzie za suchy należy dodać do farszu. Do zmielonego mięsa dodać sól, pieprz, gałkę muszkatołową, imbir, ora 4 surowe jajka. Wyrabiać i włożyć do wysmarowanej smalcem i posypanej bułką formy. Ubić farsz w formie, żeby nie było dziur. Piec około godziny. Farsz należy dobrze doprawić pieprzem, żeby pasztet nie był mdły.

Śladami mistrzów

Czy znacie autorów naszych lektur?

Zygmunt Krasicki – poeta romantyczny. Znany jest przede wszystkim jako autor dramatów: „Nie-Boskiej komedii” i „Irydiona”.

Do ważnych jego dzieł należą także „Psalmy przyszłości”, a także zbiór około 3500 listów, pisanych do ponad 90 adresatów (przede wszystkim Henryka Reeve’a i delfiny Potockiej). Stanowią one dzisiaj nie tylko nieoszacowane źródło wiedzy dotyczącej przemyśleń poety, ale także barwny obraz jego epoki. Debiutował w 1828 roku jako autor modnych wówczas powieści gotyckich. Studiował prawo na Uniwersytecie Warszawskim. W 1829 roku wyjechał do Genewy, gdzie poznał A. Mickiewicza. Tam też zaczyna się jego grożąca utratą wzroku, choroba oczu, na którą cierpiał już do końca życia. Pobyt w Szwajcarii pozwolił mu zgłębić założenia romantyzmu. Za granicą (w Niemczech, Francji, we Włoszech) spędził niemal całe życie. Podczas pobytu w Rzymie poznał J. Słowackiego, z którym się zaprzyjaźnił.

Interesujące fakty.

Pochodził z rodziny arystokratycznej. Ojcem chrzestnym Krasickiego był Napoleon Bonaparte, czego świadectwem jest m. in. otrzymane na chrzcie drugie imię poety. Wcześniej osierocony przez matkę (księżnę Marię, z rodu Radziwiłłów), długo pozostawił pod wpływem silnej osobowości ojca – generała Wincentego Krasickiego. Ojciec jako wojskowy podległy carowi, zabronił synowi m. in. udziału w Powstaniu Listopadowym i w manifestacjach patriotycznych.

Uśmiechnij się

- Co to jest lekcja?
-Jest to dłuższy okres potrzebny do przygotowania się do krótkiej przerwy.
- Nauczycielka pyta się Kasi – Kasiu, dlaczego Twoje wypracowanie jest bezbłędne?
-Bo akurat wtedy taty nie było w domu.

Humor z zeszytów uczniowskich:

- „Washington był prezydentem Stanów Zjednoczonych, a Lincoln – USA”.
- „Mszę żałobną „Requiem” Mozarta dokończył inny kompozytor,

ponieważ umarł i nie miał czasu”.

ROZKOSZNE ŁAMANIE GŁOWY

❖ Ile anagramów potrafisz utworzyć ze słowa KATAR?
Odp. Przynajmniej cztery: krata, tarka, karta, karat.

❖ Na aukcji dzieł sztuki każdy obraz uzyskał ta samą cenę i każdy klient tylko jeden obraz. Kupujących było więcej niż trzech jednak mniej niż 100, a licytatorzy uzyskali 1968 zł. Ilu było kupujących i jaka była cena każdego z obrazów?

Odp. Było 6 kupujących; każdy obraz kosztował 283 zł.

Nowe zagadki

- ❖ Sprzedawca win zarobił w ciągu dnia 532 zł. Wino czerwone kosztuje trzy razy tyle, co białe. Wśród sprzedanych 140 butelek tylko jedną czwartą stanowiło wino czerwone. Ile kosztowało 5 butelek wina czerwonego?
- ❖ Dziesięcotonowy pomnik o płaskiej podstawie ma być postawiony za pomocą dźwigu na szerszym piedestale. Nie ma innej możliwości podniesienia pomnika jak przy pomocy in umieszczonych pod jego podstawą. W jaki sposób można ustawić pomnik na piedestale, a następnie wyjąć liny?

Zachęcamy Was do systematycznego czytania strony internetowej naszej szkoły:
<https://sp2.czest.pl/>

OGŁOSZENIE OD REDAKCJI:

Wszystkich chętnych, którzy marzą o pracy dziennikarza, zapraszamy do współpracy w redagowaniu naszej gazetki. Uczniowie, którzy interesują się grafiką komputerową są również mile widziani.

Prosimy zgłaszać się do:

p. Małgorzaty Zakłady -Szettel

oraz p. Aliny Bilińskiej-Ciszewskiej.

